

Akavalainen työttömyys osuu nuoriin ja vanhoihin

Teksti: Marketta Harinen

■ Akavalainen työttömyys kohdistuu erityisesti vastavalmistuneisiin ja keski-ään ylittäneisiin.

Myös akavalaisia koskevat joukkoyrityksien onomatopoeiat ovat aiempaa todennäköisempiä, kun taloudellisten suhdanteiden ennakoitavuus vaikeutuu.

Akavalainen työttömyys vaihtelee suuresti yksityisten ja julkisten toimialojen sekä vastavalmistuneitten ja jo työkokemusta hankkineiden välillä. Työttömyyttä ei juurikaan esiinny keski-ässä, vaan se keskittyy nuorimpiin ja vanhimpiin ikäryhmiin.

Epätarkoituksenmukaista työllistymistä on eniten yksityisten toimialojen kaupallisissa ja teknillisissä ammateissa. Julkisilla ammatialoilla tilanne on parempi.

Nuoret joutuvat liian usein käynnistämään työuransa työpaikassa, jossa he eivät voi hyödyntää koulutustaan. Toinen ongelma on, että vanhimpien ikäluokkien työttömyys on vaikeutumasaa. Lähitulevaisuuden suuria kysymyksiä on tietoteollisuuden ikääntyvien ammattilaisten ammattitaidon ja työllisyyden säilyttäminen, AKAVAn koulutus- ja työvoimapolitiittinen sihteeri Heikki Liede listaa.

Suurin osa vastavalmistuneista joutuu aloittamaan työuransa määräaikaissa työsuhteessa, mikä koetaan aiempaa useammin ongelmallisena. Määräaikaisuus on yhä selkeästi naisten ongelma julkisilla toimialoilla, sillä kolme neljästä naisten työsuhteesta käynnistyy määräaikaista. Aivan viime aikoina määräaikaaisuudet ovat lisääntyneet yksityiselläkin sektorilla, mikä on näkynyt

myös TEKin vastavalmistuneille tehdyissä kyselyissä.

Koulutusalaansa vastaamattomasti, mutta kuitenkin koulutus-tasoaan hyödyntävästi, on jo pidempään sijoittunut noin joka kymmenes vastavalmistunut akavalainen. Sen sijaan niiden osuus, joiden ensimmäinen työpaikka ei vastaa koulutusalaan eikä koulutustasoaan, on huolestuttavasti noussut. Epätarkoituksenmukaisesti sijoittuneiden osuus on kymmenessä vuodessa kaksinkertaistunut. Se oli alle 30-vuotiaiden joukossa jo 14 prosenttia.

TEKin vastavalmistuneista noin puolet on valmistumisensa jälkeen joko työttömiä, määräaikaissa työsuhteessa tai ei hyvin koulutustaan vastaavassa työssä.

AKAVAn Työmarkkinatutkimuksen 2003 mukaan valmistumisen jälkeinen epätarkoituksenmukainen työllistyminen tai työttömyys helposti pitkittyy. Tavallisesti syynä on ollut väärään aikaan valmistuminen, mikä seuraa pitkänä varjona koko työuraa. AKAVAssa pidetäänkin opintojen jatkamista työttömyyttä parempana vaihtoehtona, jos työpaikkaa ei valmistumisvaiheessa vielä ole tiedossa. Suhdanteiden parantumisessa käy helposti niin, että myöhemmin valmistuneet ovat väärään aikaan valmistuneita paremmassa työmarkkina-asemassa, Liede sanoo.

Turvattomuus tuttu tunne akavalaisillekin

Akavalaisetkaan eivät tunne olevansa turvatussa työpaikassa. Turvattomuutta kokevat ensisijaisesti määräaikaissa työsuhteissa olevat, mutta yhä enemmän myös nopeasti muuttuvilla aloilla työskentelevät.

Irtisanottujen iäkkäämpien insinöörien on yhä vaikeampi työllistyä entisenlaisiin tehtäviinsä. Tietoteollisuuden tarpeisiin valmistui nopeasti suuri insinööri-ikäluokka. Suuri kysymys onkin, miten heidän työllisyytensä jatkossa kehittyi.

AKAVAssa varaudutaan siihen, että taloudellisten suhdanteiden ennakoitavuuden vaikeutuessa myös akavalaisia koskevat joukkoyrityksien onomatopoeiat ovat aiempaa todennäköisempiä. Oman ammattitaidon ylläpitäminen on tällöin aina ensisijaista. Vaikka uudelleen työllistyminen onkin todennäköistä, yhä enemmän tarvitaan myös työhallinnon toimenpiteitä ja uudelleensijoittamisen mahdollisuuksia. Irtisanomisen jälkeiseen uudelleen työllistymiseen on ryhdyttävä välittömästi ja päätoimisesti, Liede toteaa.

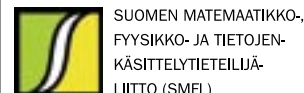
Lieten mielestä Suomessa pitää selvittää, voitaisiinko meille perustaa Ruotsin tapaan sopimus-pohjaisia rahastoja, joiden ylläpitämällä organisaatiolla edistetään irtisanomisuhan alaisten ja irtisanottujen uudelleen sijoittumista ja koulutusta.

Tiedot käyvät ilmi AKAVAn Työmarkkinatutkimuksesta 2003. Koko tutkimus löytyy AKAVAn verkkosivuilta www.akava.fi/tutkimukset.

Akava

– Korkeakoulutettujen työllisyysaste on jatkossakin syytä pitää korkeana, jotta koulutukseen investoimisesta on hyötyä ja koulutuksen vetovoima säilyy, sanoo AKAVAn koulutus- ja työvoimapolitiittinen sihteeri Heikki Liede.

ENNAKKOILMOITUS

SMFL:n syyspäivien yhteydessä pidetään yhdistyksen

SÄÄNTÖMÄÄRÄINEN SYYSKOKOUS

sunnuntaina
3.10.2004 klo 15.00
Suitian kartano